

Nr 389.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående medgivande att i vissa fall utlämna lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag utan föreskriven säkerhet; given Stockholms slott den 29 november 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 november 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORESS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Mossberg, anför efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet, följande.

Jämlikt kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 465) om lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag skall vederbörande egnahemsnämnds beslut rörande sådant lån eller bidrag underställas egnahemsstyrelsens prövning (9 och 20 §§). För låne- och bidragsbeloppen jämte visst belopp, som lån-

tagaren jämlikt 13 § 1 punkten sista stycket har att i vissa fall erlägga, skall ställas godtagbar säkerhet, i första hand på visst sätt beskaffad in-teckning i vederbörande fastighet (5 och 19 §§). Beviljat lån eller bidrag må av egnahemsstyrelsen utbetalas med hälften omedelbart och med återstående del sedan byggnadsföretaget blivit av egnahemsnämnden godkänt (11 och 20 §§). Innan lån eller bidrag till någon del utlämnas skall till egnahemsstyrelsen avlämnas ej mindre av styrelsen godkänd förbindelse att fullgöra med lånet eller bidraget förenad betalningsskyldighet samt att enligt för lånet eller bidraget fastställda villkor utföra byggnadsföretaget än även föreskriven säkerhet (11 och 20 §§). Skuldförbindelserna och säkerheterna omhänderhas av egnahemsstyrelsen, som enligt 2 § i) av den för styrelsen fastställda instruktionen (nr 593/1940) har att tillse, att dessa handlingar förvaras på betryggande sätt.

I skrivelse den 20 november 1946 har *egnahemsstyrelsen* anmält, att vissa värdehandlingar, vilka lämnats såsom säkerhet för lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag, förkommit.

Av egnahemsstyrelsens skrivelse i ämnet ävensom av de vid denna fogade handlingarna — till vilka hänvisning torde få ske i fråga om detaljerna — framgår i huvudsak följande.

Uppgiften att handhava skuldförbindelser till och säkerhetshandlingar för utlämnade lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag har under senare år ålegat vissa av styrelsens amanuenser, vilka jämväl tjänstgjort såsom föredragande i dessa ärenden. Några olägenheter av denna ordning ha tidigare icke förmärkts. Lördagen den 2 november 1946 anmälde emellertid en av styrelsens amanuenser, att vissa inteckningshandlingar förkommit för honom. Vid företagen inventering, vilken ännu icke avslutats, har konstaterats, att inteckningshandlingar å tillhoppa minst 502 400 kronor jämte borgensförbindelser å tre lån och/eller bidrag samt till ifrågavarande ärenden hörande skuldförbindelser förkommit. De på grund av nämnda säkerheter beviljade lånen och bidragen ha uppgått till 479 900 respektive 23 400 kronor, således tillhoppa 503 300 kronor, varav 208 100 kronor utbetalats.

I ärendet ha förhör hållits inom egnahemsstyrelsen och polisutredning verkställt. Någon absolut säkerhet har härvid icke kunnat vinnas i fråga om det sätt varpå handlingarna förkommit. Sannolikheten talar emellertid för att en vikarierande städerska hos styrelsen, i tro att handlingarna vore avsedda att bortkastas, lagt dem i fastighetens soptunna, varifrån de forslats till sopbränningsplatsen.

Styrelsen anmäler sin avsikt att snarast låta föranstalta om att de förkomna handlingarna dödas enligt gällande lag. Med ett dylikt förfaringssätt skulle det emellertid taga en tid av över ett år, innan styrelsen kunde erhålla nya inteckningshandlingar. Visserligen hade tillfredsställande säkerhetshandlingar en gång ingivits till och även mottagits av styrelsen. Med hänsyn till att styrelsen på grund av handlingarnas förlust icke torde kunna vidtaga eventuellt erforderliga exekutiva åtgärder under den tid dödningsförfarandet påginge, ansåge sig styrelsen emellertid icke utan vidare kunna utbetala ännu icke utgivna belopp å sammanlagt (503 300—208 100) 295 200 kronor. Å andra sidan kunde icke de berörda låne- och bidragstagarna

vänta på utbetalning av återstående låne- och bidragsbelopp till dess dödningsförfarandet fullföljts och nya handlingar satts i de gamlas ställe. Styrelsen hemställde därför, att berörda belopp finge utbetalas, trots att till lånen eller bidragen hörande skuldförbindelser och säkerhetshandlingar icke befunde sig i styrelsens besittning.

Egnahemsstyrelsen har hos Kungl. Maj:t anhållit om medgivande att till vissa låne- och bidragstagare utgiva resterande belopp å vissa beviljade lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag, tillhoppa 295 200 kronor, oaktat i vederbörlig ordning till styrelsen ingivna, för lånens och bidragens utlämnande i författning föreskrivna förbindelser och säkerhetshandlingar förkommit. Såsom skäl för berörda anhållan har styrelsen — som anser sig icke kunna i avsaknad av handlingarna utbetala ifrågavarande belopp utan det begärda medgivandet — anfört, att vid det dödningsförfarande beträffande de förkomna handlingarna, varom styrelsen har för avsikt att föranstalta, det skulle dröja över ett år innan dessa skulle kunna ersättas med nya handlingar och att låne- och bidragstagarna vore i behov av att snarast utfå de resterande beloppen.

Departementets
chefen.

Av den hittills verkställda utredningen i ärendet synes framgå, att formerna för vården av egnahemsstyrelsens värdehandlingar tidigare varit mindre tillfredsställande. Anledning att i detta sammanhang närmare ingå på denna fråga synes icke föreligga. Jag har för avsikt att föreslå, att ärendet överlämnas till justitiekanslern för den åtgärd som kan befinnas påkallad. Emellertid vill jag framhålla, att egnahemsstyrelsen numera utfärdat föreskrifter angående vården av under styrelsens förvaltning stående värdehandlingar, innebärande avsevärt skärpta regler för handhavandet av desamma.

Såsom styrelsen framhåller kan man icke begära, att de berörda låne- och bidragstagarna, vilka hittills fullgjort dem i detta sammanhang åvilande förpliktelser, skola under över ett år avstå från att utfå resterande låne- och bidragsbelopp. Med gällande författningars grund torde det emellertid icke överensstämma att egnahemsstyrelsen under förhandenvarande förhållanden utbetalar beloppen. Jag förordar därför, att riksdagens medgivande till att styrelsen erhåller begärt bemyndigande inhämtas. Härvid förutsätter jag, att styrelsen utan dröjsmål vidtager de åtgärder som erfordras för att bevara statsverkets rätt gentemot låntagarna.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna av mig i det föregående förordat bemyndigande för egnahemsstyrelsen att utlämna resterande belopp, högst 295 200 kronor, å omförmälda lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag, oaktat i kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 465) om dylika lån och bidrag föreskrivna förbindelser och säkerhetshandlingar icke innehavas av styrelsen.

Kungl. Maj:ts proposition nr 389.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Per Ihrfelt.
